

اهمیت جمعیت از دیدگاه منابع و محیط

در ساعت پنج بعد از ظهر ۵۴/۱۲/۱۲ پروفیسور استرلینگ پروباکر در سالن اجتماعات مرکز هماهنگی مطالعات محیط زیست دانشگاه تهران سخنرانی تحت عنوان اهمیت جمعیت از دیدگاه منابع و محیط ایراد فرمودند.

است. از سال ۱۹۵۲ تا ۱۹۶۲ به مدت ده سال در بانک امریکا (Bank of America) در سمت‌های اقتصاددان و مشاور اقتصادی و از سال ۱۹۶۲ به عنوان کارشناس ارشد در بنیاد «منابع محیط در خدمت آینده بشر» (Resources for the future, Inc.) مشغول انجام وظیفه بوده است و اینک که بر سر راه سفر ایشان به افغانستان و هند موقعیتی فراهم شده است، ضمن تشکر از انجمن ایران و امریکا که موجبات حضور ایشان را در این جلسه فراهم کرده‌اند افتخار معرفی ایشان را به این جمع دانشمندان دارد.

شرح حال سخنران

پرفیسور برویکر در علم اقتصاد دارای تبحر و تخصص است لکن بر اثر علاقه به مسائل زیست محیطی از سال ۱۹۵۲ تا کنون در فعالیت‌های مختلفی شرکت داشته‌اند که بر احاطه ایشان بر علوم محیط افزوده است. ایشان گاهی از دیدگاه اقتصاد به بوم‌شناسی و گاهی از دیدگاه اکولوژی به اقتصادی و جمعیتی را ریشه مسائل و بحران‌های محیطی داشته است.

در سپتامبر ۱۹۲۷ در کالیفرنیا متولد شده و تحصیلات لیسانس و دکتری خود را در دانشگاه برکلی کالیفرنیا به پایان برده

موضوع سخن

پرفیسور برویکر ابتدا در مبحث عدم کفایت منابع طبیعی و زمین‌های کشاورزی برای جمعیت افزاینده جهان با توجه به کتاب «محدودیت‌های رشد» وارد شدند و گفتند که جهان ما اقل از زمان مالتوس به بعد متوجه امکان انفجار بوده است. تفاوت بین ناظران

بسیاری از مردم نسبت به اعتبار « روشهای تکنولوژی » مشکوک شده‌اند، لکن باید دانست که اگر بخواهیم با آلودگی محیط ضمن حفظ سطح رشد فعلی مبارزه کنیم، باید به روشهای مدیریت و تکنولوژی پیشرفته رو آوریم.

بحث و تبادل نظر

در باره نظر سخنران در خصوص گزارش سوم کلوب روم و روشهای تضمین حداکثر برداشت از محیط، حداقل آلودگی پرسشهایی شد که بحث دراز مدتی بدنبال داشت.

مختلف اینکه برخی از آنها می‌گویند زودتر فرا میرسد و برخی اعتقاد دارند هنوز فرصت باقی است و اگر رشد اقتصادی و رشد جمعیت کند شود، بر میزان امید خواهد افزود زیرا که بدینان مکانیسم‌های لگام را در نظر نمی‌گیرند و بیشتر توجهشان معطوف به منابع تجدید ناشونده است.

بدیعی است که اگر فرضهای نویسندگان کتاب مزبور کلاً و عیناً درست باشد شاید ذخیره فولاد و کبالت در مدتی کمتر از صد سال که از لحاظ تاریخ انسان مدت بسیار کوتاهی میباشد تمام شود لکن حسابهای مزبور بدون اعتنا به منابع دیگری که هنوز کشف نشده انجام شده است و منکر قدرت انعطاف اقتصاد جدید در برابر کمبود يك ماده است علاوه بر این موضوع دگرگونی‌های جدید جامعه‌های انسانی و نیز جایگزین کردن ماده‌ای یا ماده دیگر و نوعی انرژی با نوع دیگری از آن از نظر دور داشته شده است و اگر به آنها توجه شود. بدون شك با فرض ثابت ماندن جمعیت در سطح کنونی، امکانات ادامه سعادت مندانه زندگی بشر چشمگیرتر از پیشگویی‌های کتاب «محدودیت‌های رشد» خودنمایی می‌کند.

با توجه به همه جوانب امر دو راه اصلی می‌ماند، یکی از آن و که محافظه کارانه و مورد توجه مجله «بوم شناس» (The Ecologist) میباشد با صرف مقتصدانه کلیه منابع سروکار دارد و در نتیجه آن جامعه بشری دائماً به طرف جامعه بشر اولیه سیر میکند. راه دیگر بر تکنولوژی پیشرفته تری اتکاء و به سوی یافتن منبع لایزالی از انرژی روی دارد.

بدیعی است که هر دو راه محدودی دارند، حد اولی میزان تولید اگر مستقیماً و حد دومی مکان یا تولید گرماس است، لکن بیشک قبل از رسیدن به حد، انسان خود را محدود خواهد کرد.

سپس سخنران درباره سلامت محیط زیست اظهار عقیده کرد که در پندار او بشریت با بحران محیط زیست روبرو نیست بلکه تعدادی مسائل زیست محیطی که اغلب آنها قدیمی هستند، با مقیاس بزرگتر و قدرت نفوذی بیشتر از همیشه، وی را مشغول داشته‌اند.